

Abstrakt

Tato diplomová práce popisuje prostředky totalitního jazyka, shrnuje dosavadní bádání o jazyce za protektorátu a charakterizuje protektorátní jazyk na oficiálních periodikách.

Data byla zpracovávána na vytvořeném korpusu, který byl sestaven ze dvou protektorátních periodik *Arijského boje* a *Národní politiky*. Ke zpracování dat byly použity všechny dostupné nástroje programu *OpenOffice.org 3.3* a pomocí programu *K-words*, který je dostupný online na <www.korpus.cz>. Práce je zaměřena na pravopis, slovtvornou rovinu, lexikálně-sémantickou rovinu a morfologickou rovinu. V oblasti pravopisu je pozornost zaměřena na velká písmena a na interpunkci. V rovině slovtvorné na zkratky, v rovině lexikálně-sémantické na jazykový obraz Židů, klíčová slova a na výskyt germanismů v českém textu. V rovině morfologické se zabývá zacházením s germanismy, přesněji s toponymy.

Provedeným výzkumem jsme zjistili, že docházelo k nejednotnosti zápisu velkých písmen u některých výrazů, u jiných docházelo k vývoji a u některých byl zápis s velkým písmenem od počátku protektorátu striktně dodržován. Zaznamenali jsme častý výskyt tzv. ironických uvozovek. Vypozorovali jsme vyšší frekvenci zkratk v korpusu. Dále jsme zjistili, že *Národní politika* byla ohledně antisemitské rétoriky výrazně zdrženlivá na rozdíl od *Arijského boje*, přestože v obou případech docházelo k negativnímu zobrazování Židů. Kromě toho jsme zjistili, že téměř nedocházelo k pronikání tzv. nepřeložitelných citátových německých slov do protektorátního tisku s výjimkou slova *Führer* v kompozitech a německých toponym označujících názvy lokalit Třetí říše. S toponymy se zacházelo různě. Byla rozpoznána klíčová slova jednotlivých periodik, jako nejčastější jsme zaznamenali slovo *Žid*. Přínosem této práce je vytvoření korpusu, kterým se otevírá badatelské prostředí, a vyplnění určitých mezer na poli bádání o protektorátním jazyku.

Klíčová slova: antisemitismus, Arijský boj, cenzura, jazyková politika, nacismus, Národní politika, propaganda, protektorát, protektorátní jazyk, protektorátní korpus, totalitní jazyk